

חידושי אגדה על הדרף

הרב יחזקאל הרטמן

פסחים דף מג

ביאור הגר"א ת"ז קל ע"א

סוכה סוכה הולך הרוח וכמו הרוח בנוף וכמו האיש שסוכה והאשה יושבת כחפצת אדם לשבת בית כו' כל כבודה כו' וכן בזווגא קרקע עולם היא וכן שמיך וארץ או רוח וארץ דרוח סוכה וכן יום ולילה ביום סוכה האמש וכן האדם ובלילה נח וכן מ"ע בקום ועשה ותל"ח נשכ ואל תעשה וכלל זה הזכר סוכה (ק"א ב')

בשוקה לתקן הנקבה : ובג"ד אתער דהילית דחלהו ונחת

רבי צדוק הכהן – דובר צדק עמ' 37

עלמו בא ההשלמה כנ"ל] ולפיכך מל"ח שהוא להשלים חסרונותיו שבחולדה השנה הכתוב אשה לאיש . והמ"ע הם בקשת תוספות שלימות אמנם יש בהם ג"כ השלמת החסרון שגולד בו כמ"ש במק"א שם ביארתי כי חומר אין בהם חסרון . והנה עולם וגוף גשמיים ועתידים להתבטל גם שניים וארץ כמשאז"ל [בר"ר פמ"ב] משא"כ שנה דהיינו סדר זמנים אין לו תפיסה בנפש . ולכ"א צבר"ר שהי' סדר זמנים קודם לכן וכמ"ש (בר"ר פ"ח) תורה קדמה לעולם שני אלפים שנה שהוא סדר זמנים . דמיד שגבראו הרוחניים נברא הזמן שהוא רוחני כמוהם [שגם לרוחניים כל שהוא נברא הרי יש לו זמן שהתחיל להברא ויש לו סדר זמנים] ולפיכך הזמן אין בו חסרון ואין לו בטול לעולם כמו נפשות הנדיקים וכל נבראים הרוחניים . וא"כ מלות שבזמן אין לריך לתקן הזמן שאין בו חסרון . וגם יום התול אין בו חסרון מלדו רק שבשבת ויו"ט יש תוספת קדושה ומעלה לכך מ"ע שהזמן נרמא נשים פטורות . ולכך כל מ"ע דבכהונה אין ניהג בנשים [דרך הלאווין שבהם נחרצו ציבנות פ"ד ז' ולא אעשין] לפי שכל מ"ע היא תוספת על מה שגולד . ומה שנתייחדו הכהנים בהם ע"כ היא מלך תוספת המעלה דהרי אין בהם חסרון יותר מישראלים כלל [ירבוי הלאווין היינו שד"ז גורם חסרון עולם מעלמם ועוד דברים נגו ואכ"מ] ולכך אין ניהגין בנשים :

מי השילוח ח"ב פסחים קז :

בכל המצות, וכן איתא בזו המסכת (מ"ג ע"ב) כל שישנו בכל תאכל חמץ ישנו באכילת מצה, שע"י הצמצום שברר עצמו תחילה בענין בעור חמץ יכול לקבל קדושה מאכילת מצה ולקיים אכילת מצה בליל הפסח. וזה נירו לכם ניר ואל תזרעו אל קוצים, היינו, אם בעל השדה רוצה לקבל טובה משדהו ולשמרו שלא יצמיח קוצים, אזי עיקר השמירה הוא בעת החרישה שיברר וינקה את שדהו מכל פסולת ואז לא יזרע אל קוצים, וכן מציינו בדברי תורה שכתוב (במדבר ט"ו, ל"ט) וראיתם אתו וזכרתם וגו' ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, והיינו שכיון שהזהיר במצות עשה בראיה וזכירה שזה הוא בעינים ובלב לכן צריך לברר תחלה לשמור את האברים תחילה מהרע, שלא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, וע"י זה יכול לקנות קדושה ממצות עשה ע"י האיברים האלו, וזה שכתוב (משלי ד', כ"ג) מכל משמר נצר לבך כי ממנו תוצאות חיים, כדאמרי אנשי תשמור תבואת שדה זו כי בהם תלוי כל חיך, כן מחמת שכל הקדושות נקבעים בלב אדם וממנו תוצאות חיים, לכן צריך לשמור לבו מכל פסולת: